

Vision för hur Ängelholm som ungdomskommun ska kunna förverkligas

Kommunfullmäktiges beredning för Kultur, Idrott och Fritid

Innehåll

1 Sammanfattning	3
2 Beredningens uppdrag	3
2.1 Uppdraget	3
2.2 Bakgrund	3
2.3 Syfte	4
3 Genomförande	4
3.1. Föredragningar	4
3.2 Medborgardialog	5
3.4 Omvärldsgranskning	5
4 Utmaningar	6
4.1 Avsaknad av mötesplatser	6
4.2 Avsaknad av aktiviteter utanför föreningslivet	6
4.3 Dåliga kommunikationer mellan Ängelholm och tätorterna	6
4.4 Brist på jobb	6
4.5 Ungas ohälsa	6
4.6 Integration för att undvika utanförskap	7
4.7 Brist på bostäder för unga	7
4.8 Långt avstånd till politikerna - och politiken	7
5 Analys och reflektion	7
5.1 Jämförelse av dagens ungdomar	7
5.2 Fler mötesplatser behövs – både ute och inne	7
5.3 Aktiviteter – som inte bara är idrott	8
5.4 Förbättrade kommunikationer	8
5.5 Möjligheten till jobb eller praktik	8
5.6 Dålig självkänsla leder till ohälsa	9
5.7 Integration med hjälp av frivilliga insatser	9
5.8 Billiga små hyresrätter saknas	10
5.9 Medinflytande i politiken	11
6 Slutsatser	12
6.2 Beredningens rekommendationer och förslag	13

1 Sammanfattning

Kommunfullmäktige har den 26 januari 2016 lämnat ett uppdrag till beredningen för kultur, idrott och fritid att ta fram en vision för hur Ängelholm som ungdomskommun ska kunna förverkligas. Vårt fokus i beredningen har varit att genomlys situationen för ungdomar i kommunen idag och deras egen vision om Ängelholm som ungdomskommun.

Beredningen har genomfört omfattande medborgardialoger med ungdomar i kommunen, och mötts med stort intresse och engagemang både ute på skolorna och ute på stan.

För att ta fram situationen i Ängelholm idag har ett flertal tjänstepersoner som arbetar med ungdomsrelaterade frågor bjudits in till beredningen. Dessutom har beredningen läst igenom ett stort antal rapporter från MUCF (Myndigheten för Ungdoms- och Civilsamhällesfrågor) och Barnombudsmannen (BO).

Detta är vårt förslag till ledord och vision:

TRYGGHET – FRIHET - MEDINFLYTANDE

”I Ängelholms kommun ska alla ungdomar uppnå sin fulla potential och acceptans.

Kommunen ska erbjuda fysiska och digitala mötesplatser, givande aktiviteter, bra kommunikationer, möjlighet till arbete och bostad och där skolan är en trygg och god miljö. Som ungdomskommun är unga människors medinflytande en självklarhet och en resurs för Ängelholms kommuns utveckling.”

I sitt förslag för hur Ängelholms vision som ungdomskommun ska kunna förverkligas föreslår beredningen följande:

- Skapa fler fysiska och digitala mötesplatser inte bara i centrum utan också i tätorterna.
- Möjliggör för fler aktiviteter. Dels för att få ungdomar utanför föreningslivet att själva aktivera sig på olika sätt, dels för att skapa allmänna aktiviteter i centrum och ute i tätorterna.
- Se över möjligheterna till tätare kollektivtrafik inom kommunen. Samt fler och belysta gång- och cykelvägar.
- Realisera arbetsmarknadsenhetens förslag på en gemensam lokal tillsammans med arbetsförmedlingen och Ängelholms Näringsliv för ”En väg in”.
- Samordna insatserna vid psykisk ohälsa och för bättre folkhälsa bland unga. Att må bra är A och O både i skolan och på fritiden. Genom ett brett samarbete mellan olika aktörer kan unga fångas upp och stötts i god tid.
- Fortsätt samarbetet med den ideella sektorn för att underlätta integrationen. Frivilliginsatser tillsammans med kommunala resurser ger fantastiska resultat.
- Preciserat satsningarna på unga i den fastslagna Bostadsförsörjningsplanen för 2016-2019, istället för att tala om ekonomiskt svaga grupper. Ungdomsbostäder behövs om vi vill att unga människor ska få chansen att flytta hemifrån och ändå stanna kvar i kommunen
- Satsa på nya kanaler, exempelvis en egen attraktiv hemsida, för att intressera fler ungdomar för medinflytande och engagemang i kommunala frågor.

2 Beredningens uppdrag

2.1 Uppdraget

Uppdraget ska ge grund till ett levande dokument och som är tvärdimensionellt. Det ska beröra ungdomarnas boende, arbete/skolan, fritid, folkhälsa, integration, samt tillgång till allmänna kommunikationer.

2.2 Bakgrund

Inom projektet Kraftsamling talas det om Ungdomsstaden, något som ungdomar i Ängelholm inte anser att kommunen lever upp till. I beredningens tidigare slutrapport, att ta fram en strategi för

bidragsgivande, pekades på den höga medelåldern inom den kulturella sektorn i Ängelholms kommun och avsaknaden av kulturella arenor.

Kraftsamling 2.0 Mål 1: är att Ängelholm ska växa kontinuerligt och vara särskilt attraktivt för ungdomar och barnfamiljer. Mål 3: Ängelholm som del av Familjen Helsingborg och Öresundsregionen ska utvecklas som en attraktiv ort för boende och med egen dynamisk arbetsmarknad.

I Ängelholms kommuns framtidsförklaring sägs tydligt att:

Aktiv fritid för ökad livskvalitet: för unga är fritidsaktiviteter viktiga, både inom idrotten och kulturen. Det handlar dels om att unga ska tillgodogöra sig motion och fysisk aktivitet för en hälsosam livsstil, dels om att skapa sammanhang där unga får förebilder och gemenskap

Ungdomspolitikens mål i Sverige är att alla ungdomar mellan 13 och 25 år ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Ungdomspolitikerna är sektorsövergripande och berör områden som utbildning, arbete, inflytande, hälsa, fritid och kultur.

Prioriterade ungdomspolitiska områden på EU-nivå: utbildning, sysselsättning och entreprenörskap, hälsa och välbefinnande, deltagande, frivilligarbete, social delaktighet, ungdomar i världen, kultur och kreativitet.

Enligt MUCF (Myndigheten för Ungdoms- och Civilsamhällesfrågor) ska beslut som rör unga bygga på kunskap om unga.

2.3 Syfte

Att Ängelholms kommun ska vara attraktivt att leva i för ungdomar.

3 Genomförande

Under uppdragsperioden har vi gått igenom en stor mängd uppgifter som ligger till grund för vår analys. Arbetet har inneburit mycket faktainsamling och inläsning för alla involverade. Beredningen har dessutom genomfört sex medborgardialoger med ungdomar på skolor och ute på stan i samband med arrangemang, samt dialog med ungdomsfullmäktige. Vid flera av beredningsmötena har även tjänstepersoner från olika delar i kommunens organisation deltagit som extra resurs.

3.1. Föredragningar

- Mathilda Hedén, folkhälsostrateg, presenterade den nya folkhälsoplanen tillsammans med Caroline Wiking som presenterade befolkningsprognosen för barn och ungdom 19/2
- Fredrik Henriksson, polisen, presenterade trygghetsmätningen 2/3
- Linda Lundberg, integrationsenheten, Dragan Kostic, mångfaldssamordnare, Lisa Wallin, krisberedskapssamordnare, Lars Persson, chef för fritidsverksamheten, Kristina Klang, fritidsledare och Tomas Björklund, fältassistent presenterade sina upplevelser av ungdomar och deras fritid i Ängelholm. 7/3
- Gaele Syde, beredningssekreterare, presenterar genomförande av medborgardialog 31/3.
- Jonas Bolding, bibliotekschef presenterade bibliotekens insatser för barn och unga. Jonas Elving, arbetsmarknadsenheten presenterade projektet "Ung i Ängelholm" samt Katja Berg, Kultur & Stad, presenterade stadsplanering för unga 5/4.
- Lars Persson, chef för fritidsverksamheten Kultur & Stad, presenterade den nya projektplanen för framtagande av barnrättsstrategi 20/6
- Helena Collijn, rektor för grundsärskolan, presenterade skolans verksamhet inför medborgardialog 3/8.
- Pontus Swahn, stadsarkitekt, talade om mötesplatser i Ängelholm 13/9.

- Tillsammans med beredningen för Samhällsbyggnad träffade presidiet Skåne-trafiken för information om möjligheter till utbyggnad av kollektivtrafiken 20/9.

3.2 Medborgardialog

Beredningen har genomfört ett omfattande antal medborgardialoger med ungdomar i kommunen för att få fram ungdomarnas egna synpunkter på hur de upplever Ängelholms kommun. Dialogen har genomförts på tre skolor, ute på stan i samband med arrangemang samt i samtal med ungdomsfullmäktige. Intresset och engagemanget bland ungdomarna har vi samtliga tillfällen varit stort och oerhört givande.

Medborgardialogen har utgått från fyra frågor:

1. Vad är det bästa med Ängelholm?
2. Vad saknar du?
3. Hur ser din drömstad ut?
4. Upplever du att du kan påverka i politiska frågor?

De lärdomar vi har kunnat dra utifrån arbetet i medborgardialogerna pekar på att grupper på skolor inte bör vara för stora, för att ge alla chansen att delta i samtalet.

3.2.1 Skolor

Beredningen har genomfört tre medborgardialoger på skolor i kommunen: Rönnegymnasiet (27/5), grundskolan på Nyhem (9/9) och högstadiegrupper på Söndrebalg skola (5/10).

3.2.2 Dialog på stan

I samband med Ekebofestivalens familjedag 9/7, förfesten 4/8 samt Ljusfesten 5/8 genomfördes medborgardialog med ungdomar på stan.

För att tydligt markera vår närvaro har beredningen haft en sk roll up samt delat ut enkla ”flyers” med beredningens budskap.

3.2.3 Ungdomsfullmäktige

Ungdomsfullmäktige har vid två tillfällen informerats om beredningens arbete. De har också fått frågorna som ställdes i medborgardialogen och besvarat dessa.

3.2.4 Återkoppling

Elever vid Rönnegymnasiet, Särgrundskolan på Nyhem och Söndrebalg skola har i slutfasen av beredningens arbete fått återkoppling på de svar som inkommit och beredningens förslag.

3.3 Omvärldsgranskning

3.3.1 Faktainsamling - rapporter

Ett stort arbete har lagts på att samla in fakta kring ungdomar, deras behov och deras vardag genom föredragningar av berörda tjänstepersoner. För att få en bild av läget i Sverige har beredningens ledamöter även fått rapporter från Myndigheten för Ungdoms- och Civilsamhällesfrågor och Barnombudsmannen för genomläsning och återrapportering. Därefter har en jämförelse gjorts med Ängelholms kommun.

Beredningens ledamöter har också läst Kairos Futures nyutkomna rapport Drömsamhället om dagens unga generation födda 1987-2000.

3.3.2 Faktainsamling - föreläsningar och medborgardialoger

Beredningen har i första hand studerat ungdomar i Ängelholms kommun. För att få en så bred och

fullständig insyn har ett stort antal föreläsare från de olika huvuduppgifterna bjudits in. Dragningarna har varit ett viktigt komplement till medborgardialoger och lästa rapporter.

4 Utmaningar

I vårt beredningsarbete upptäckte vi tidigt att vi behövde ungdomarnas egna svar på vad som saknas i Ängelholm som kommun för att vi ska leva upp till epitetet Ungdomsstaden. Det som framkom vid våra sex medborgardialoger och vid samtal med Ungdomsfullmäktige var främst en tydlig avsaknad på mötesplatser, aktiviteter och bra kommunikationer. Dessutom saknade ungdomarna tillgång till bostäder och jobb på hemmaplan. Ungdomarna upplever också att de har ett stort avstånd till politikerna.

4.1 Avsaknad av mötesplatser

I våra dialoger återkom ungdomarna ständigt till att de saknar mötesplatser där man kan "hänga" och som helst inte kostar något att vara på, såväl ute som inne. Många vill också se fler restauranger och caféer för ett livligare uteliv. I Hjärnarp t ex saknas helt mötesplatser för unga vilket gör att ungdomarna träffas hos varandra, om de inte bor för långt ifrån varandra.

4.2 Avsaknad av aktiviteter utanför föreningslivet

För de ungdomar som inte är engagerade i föreningslivet saknas platser för olika aktiviteter. Bl a saknas en fritidsgård inne i Ängelholm, då ungdomarna upplever MK-huset (Mötesplats Kulturhuset) som ett provisorium i avvaktan på ett "riktigt fritids". En del ungdomar saknar också ställen där man kan syssla med olika praktiska saker som t ex att meka med moppen, hålla på med målning och skulptur, musik o s v. Dessutom vill fler se mer aktiviteter "på stan".

4.3 Dåliga kommunikationer mellan Ängelholm och tätorterna

Begränsad kollektivtrafik gör att många ungdomar inte kan ta sig in till Ängelholms centrum då avgångarna är för få och slutar för tidigt. Dessutom saknas belysning på flera gång- och cykelvägar i kommunen, vilket gör det otryggt att förflytta sig.

4.4 Brist på jobb

Ungdomar på gymnasiet efterfrågar jobbmöjligheter i kommunen. De betonar också problemet att få sommarjobb. 2015 var antalet unga i Ängelholms kommun som var öppet arbetslösa eller befann sig i arbetsmarknadspolitiska program 330 personer, vilket motsvarar 14,2 procent.

Att inte ha något jobb skapar en känsla av utanförskap, vilket kan leda både till depression och uppgivenhet och på lång sikt kriminalitet och drogberoende, enligt rapporten från Högskolan i Halmstad som studerat projektet Ung i Ängelholm.

4.5 Ungas ohälsa

När beredningen tittat på statistiken för folkhälsa bland unga som togs fram av Region Skåne 2016 finns det ett antal aspekter som sticker ut bland Ängelholms ungdomar. Flickor i årskurs 6 är i stort sett nöjda med livet, till skillnad från pojkarna i samma årskurs. Pojkarna ser inte ljust på framtiden, de saknar en nära vän, har låg tillit, övervikt, är mer utsatta för trakasserier och har studiesvårigheter. Flickor i årskurs 9 ligger över medelvärdet när det gäller trakasserier, konsumtion av alkohol och har dåligt skattad självkänsla. Flera pojkar i årskurs 9 trivs inte med livet. De ligger över medelvärdet när det gäller låg tillit, utsatthet för brott och trakasserier, studiesvårigheter, rökning och alkohol.

I gymnasiet årskurs 2 har flickorna en mindre ljus framtidstro, låg tillit, hög alkoholkonsumtion. De är inte nöjda med sig själva och sover dåligt. Pojkarna verkar må bättre, men är i vissa fall stressade av skolarbetet. Alla dessa varningssignaler måste observeras och åtgärdas.

4.6 Integration för att undvika utanförskap

Den ökade flyktingströmmen har lett till att Ängelholm idag tagit emot ett stort antal ensamkommande flyktingbarn. För att underlätta integrationen för ungdomarna måste olika insatser från kommunen och den ideella sektorn ges möjlighet att fortsätta och utvecklas för att undvika konflikter och utanförskap.

4.7 Brist på bostäder för unga

Flera av de ungdomar beredningen talade med på gymnasiet pekade på bristen av små hyresrätter i Ängelholm. Detta gör att man väljer att flytta ifrån Ängelholm när det är dags att studera, eller bor kvar hemma hos föräldrarna i brist på alternativ.

4.8 Långt avstånd till politikerna - och politiken

Många ungdomar upplever ett stort avstånd från politikerna och vet inte heller hur de ska göra eller var informationen finns. Det finns också ett uttalat ointresse för det traditionella sättet att engagera sig i politiska frågor ”det klarar ni som politiker” och många saknar tid (och kanske vilja) för att engagera sig via de traditionella kanaler som finns.

5 Analys och reflektion

5.1 Jämförelse av dagens ungdomar

Unga människor är inte en homogen grupp. Varje ungdomsgeneration formas av den tid de lever och växer upp i. Men samtidigt finns det saker som alltid är de samma.

”För Rekordgenerationen (födda runt 1950) var dessa rekordår under 60-talet, för Generation Jones (födda runt 1960) talar vi miljökrisens och stagflationsårens sena 70-tal, för Generation X marknadshysterins sena 80-tal, och för Generation Y (födda 1975-84) postmodernismens och IT-yrans sena 90-tal. För dagens unga vuxna födda runt 1990 har det sena 00-talet haft störst inflytande, en tid som till sin karaktär skiljer sig väsentligt från t ex det sena 90-talet, och än mer från 60-, 70- och 80-talen.”

Detta skriver Kairos Future VD Mats Lindgren i en artikel kring arbetet med den internationella ungdomsstudien Global Youth som studerat dagens 16-29 åringar.

Dagens unga födda 1987-2000, ofta kallad Generation Ordning, drömmer enligt Kairos Futures ungdomsstudie (gjord 2016) om trygghet och gränser. Att hitta ett bra jobb, få barn, hitta den rätta, ett fint boende och att vara viktig för någon annan.

5.2 Fler mötesplatser behövs - både ute och inne

Unga människor behöver platser att ”hänga på”. Gärna ställen som inte kostar, utan där man bara kan vara. Under medborgardialogen sammanfattade en av de tillfrågade ungdomarna mångas uppfattning om vad som skulle göra Ängelholm bättre:

”Ännu mer ungdomsaktiviteter hade gjort att ungdomar får hitta sin grej, om man inte gjort det, även fritidsgårdar osv. Och sen utseendemässigt, t ex vid stationen. Att göra det trevligare och välkomnande, man vill få känslan av att det är en trevlig stad.”

Behovet är stort av mötesplatser såväl inne i Ängelholm som i tätorterna utanför. **Mötesplatser kan vara både fritidsgårdar/allaktivitetshus, platser för spontanidrott eller för möten i offentliga rum.**

I beredningens tidigare uppdrag föreslog vi ett bättre utnyttjande av kommunens offentliga lokaler för både möten och aktiviteter. Detta gäller också för visionen Ungdoms-kommunen.

Även möjlighet till fri Wi-Fi på fler platser i hela kommunen innebär att ungdomar kan mötas.

5.3 Aktiviteter - som inte bara är idrott

Bristen på aktiviteter är något flera ungdomar pekar på. Ungdomarna efterfrågar events, musikfestivaler/livemusik inomhus, internetcafé, ett ställe att meka på, ateljéer för att kunna måla och skulptera, trygga mötesplatser... – kort sagt mötesplatser som är lite mer än en traditionell fritidsgård.

Här ser vi möjligheten att samarbeta med den ideella sektorn och kyrkan. Förenklade bidragsregler för ungdomars egna engångsaktiviteter typ ”Snabba cash” och liknande kan också bidra till fler aktiviteter, utifrån ungdomarnas egen kreativitet och behov. T ex undrade elever vid medborgardialogen på Söndrebalgs skola hur man gör för att få en bit kommunal mark för att bygga en egen skatepark.

Det som tydligt framkommit i alla dialoger är att unga människor vill ha liv och rörelse som samtidigt innebär en trygg miljö.

5.4 Förbättrade kommunikationer

Många ungdomar cyklar eller tar bussen till skolan och olika aktiviteter. För de elever som bor i Ängelholms centrum upplevs detta inte som ett problem. Problemet gäller alla de elever som bor utanför centrum. Ungdomarna på Söndrebalgs skola t ex betonar de dåliga bussförbindelserna under veckan till Hjärnarp. Om en elev dessutom vill åka in till centrum på lördagen finns endast två avgångar, på söndagen ingen.

Elever i Söndrebalgs skola som åker skolbuss berättar också om långa restider till och från skolan, då bussen kör långa vägar för att släppa av ungdomarna på åsen. Upp emot en timme i vardera färdriktningen gör att arbetsdagarna i skolan blir långa.

Fler och belysta cykelvägar efterfrågas också av ungdomarna, både i centrum och utanför.

5.5 Möjligheten till jobb eller praktik

I september 2011 inleddes projektverksamheten Ung i Ängelholm som ett ESF-projekt för att stödja unga ängelholmare att hitta arbete, då antalet unga arbetslösa i kommunen låg över riksnittet. I slutrapporten för projektet skrev Jan Karlsson från Högskolan i Halmstad 2014 följande reflektion om konsekvenserna av arbetslöshet bland ungdomar:

”I Ängelholm resulterar denna problematik både i personliga tragedier för enskilda ungdomar med utanförskap, och blir även till en belastning för deras familjer, när ungdomen tvingas bo hemma längre än vad som är naturligt för deras egen utveckling in i vuxenlivet. Något som denna studie påvisar. Dessutom visar både tidigare forskning och denna studie på att arbetslösa ungdomar ofta får olika typer av psykiska problem med dålig mental hälsa, låg självkänsla, stigmatisering och en sämre förmåga att skapa rutiner och en tillfredställande vardag. I förlängningen kan detta innebära för Ängelholms kommun att allt fler unga människor hamnar i bidragsberoende, missbruk och kriminalitet, om inte ansvariga aktörer bättre lyckas förbereda ungdomar för arbetslivet och få ut kommande ungdomskullar i olika former av sysselsättning och egenförsörjning.”

Projektet Ung i Ängelholm var framgångsrikt och blev den 1 januari 2015 implementerat i sin helhet i kommunens nya organisation som en enhet inom vuxenutbildning och arbetsmarknad.

Idag arbetar arbetsmarknadsenheten enligt modellen ”en väg in” där man genom samverkan mellan kommunen, arbetsförmedlingen och Ängelholms Näringsliv vill skapa en central mötesplats för unga med en väg in till studier, arbete och aktiviteter som skapar framtidstro och engagemang. *”En multifunktionell lokal som ungdomar vill gå till. En lokal som bjuder in till nya lösningar på gamla problem.”*

Den centrala mötesplatsen är fortfarande tyvärr bara en vision och har inte uppnåtts. För att nå visionen behövs lämpliga lokaler, vilket saknas i skrivande stund.

Problemet att få sommarjobb upplevs främst av gymnasieeleverna. Även denna verksamhet sköts av arbetsmarknadsenheten som administrerar de kommunala sommarjobben.

För de elever som söker sommarjobb inom näringslivet finns i stort sett bara två möjligheter – via personliga kontakter och via arbetsförmedlingen.

Beredningen ser en möjlighet att utveckla arbetsmarknadsenhetens arbetsområde till att även omfatta praktik/lärlingsplatser för skoltrötta.

5.6 Dålig självkänsla leder till ohälsa

”Tbland kan man säkert även känna sig kränkt fast att inget gjort nåt, sagt nåt, men man känner sig illa till mods i alla fall.”

Var femte barn i Sverige mår dåligt. Siffran är densamma oavsett om det gäller mindre orter eller storstäder, enligt Barnombudsmannen som för statistik på barn och ungas levnadsförhållande i Sverige. Siffran har ökat något sedan 2007, men håller sig konstant kring tjugo procent. Det kan vara psykosomatiska besvär, dålig sömn, nedstämdhet, ont i magen eller huvudvärk. Detta kan uppstå beroende på flera saker; mobbing, trakasserier, personliga trauman m m.

I folkhälsoenkäten som tagits fram av Region Skåne 2016 visas tydligt att barn och ungdomar i Ängelholms kommun, i olika åldrar, har lägre självkänsla i jämförelse med ungdomar i övriga Skåne. När det gäller pojkar syns detta redan i årskurs 6 och fortsätter upp i högstadiet och i årskurs 9. I gymnasiet tycks pojkarna må betydligt bättre. Vad detta beror på har beredningen inte lyckats få fram. En tänkbar anledning kan vara avhopp från studierna, då 2% av eleverna som är folkbokförda i Ängelholm hoppar av gymnasiet direkt efter ett år. (Källa Skolverket)

I den Omvärldsanalys 2016-2017 som Ängelholms kommun tagit fram pekas på att gruppen med unga kvinnor med psykiska problem idag är stor.

”Denna grupp presterar dock inte alltid dåligt i skolan, snarare tvärtom. En tuffare arbetsmarknad och osäkerhet om framtiden stressar många ungdomar. Detta är en grupp som sätter väldigt stor press på sig själva och som påverkas och mår dåligt av de mer eller mindre outtalade förväntningarna som förmedlas till unga kvinnor via till exempel reklam”. (Källa SCB)

Beredningen har utifrån folkhälsoenkäten tittat vidare på olika anledningar och åtgärder när det gäller ungas ohälsa. Detta är ett område som redan idag lyfts fram i folkhälsoplanen för Ängelholms kommun där man talar om att man vill skapa åtgärder för en god psykisk hälsa, ökad inkludering och tolerans.

När det gäller förebyggande insatser för elevernas hälsa arbetar elevhälsan med detta område. När det gäller trakasserier och mobbing hanteras dessa frågor i respektive rektorsområde. Vid sidan om dessa finns även Ungdomsmottagningen för ungdomar i åldern 12-22 år som drivs av Region Skåne.

Beredningen skulle gärna se att ungdomar fick en gemensam plats att gå till med alla former av ohälsa. Genom att samla bred kompetens på ett ställe skulle ungdomar inte känna sig utpekade i samband med besök, vilket kan vara känsligt för många ungdomar.

Då mobbing och brist på pedagogiskt stöd är de främsta anledningarna till avhopp i skolan kanske den gemensamma mottagningen för unga hjälpsökande borde ligga i samma fastighet som arbetsmarknadsenhetens vision ”En väg in” för att visa möjligheten till sabbatsår med praktik, lärlingsplats, prao m m?

5.7 Integration med hjälp av frivilliga insatser

2015 tog Ängelholms kommun emot 122 ensamkommande barn.

De asylsökande barnen har samma rättigheter som andra barn i Ängelholms kommun. De har rätt till skydd, sjukvård och omsorg och ska få gå i skola på den nivå som är relevant för respektive individ.

Ängelholms kommuns integrationsenhet arbetar mycket med olika projekt för att underlätta deras

integration i kommunen. Tillsammans med frivilliga enskilda personer, organisationer, föreningar och trossamfund arbetar man på bred front med olika aktiviteter och arrangemang för att underlätta integrationen.

Dessutom har kommunen i samarbete med Skåneidrotten under våren startat Integration förebygger, som är en utveckling av kommunens permanenta verksamhet Aktivitet förebygger. Projektets syfte är att erbjuda ett stort utbud av föreningsaktiviteter från och med april till och med december 2016 och hjälpa asylsökande in i föreningslivet.

Det övergripande målet är att förbättra ungdomars fysiska och psykiska hälsa genom mer rörelse och en gemenskap på fritiden, och på så sätt öka och underlätta integrationen.

Beredningen anser det viktigt att ungdomar inom kommunen får möjlighet att träffas och umgås och på detta sätt lära av varandras kulturer. Vi ser också betydelsen av den ideella sektorn där kommunen kan bidra med olika resurser för att stärka och bibehålla samarbetet.

5.8 Billiga små hyresrätter saknas

Ungdomar är en svår grupp på bostadsmarknaden då de vill ha förstahandskontrakt på små lägenheter. Något som det byggs allt mindre av. Svårast att få tag i eget boende har ungdomar med någon form av stökig bakgrund, psykiskt sjuka, missbrukare, de med någon typ av funktionsnedsättning eller arbetssökande.

I Bostadsförsörjningsplanen för Ängelholm 2015-2018 preciserades satsningen på unga under rubriken En blandad bebyggelse: *För att möta olika gruppers behov ska olika typer av bostäder, storlekar och upplåtelseformer främjas, framförallt hyresrätter. Satsningar på unga krävs för att möta den demografiska utmaning Ängelholms kommun står inför.*

I Bostadsförsörjningsplanen 2016-2019 har detta formulerats om för att omfatta alla ”ekonomiskt svaga grupper” enligt följande under rubriken *Bostäder åt alla:*

Framförallt billiga bostäder behövs för att möta behov av ekonomiskt svaga grupper. Införande av bolånetaket har gjort det svårare att köpa bostad utan besparingar. Bristen på hyreslägenheter i kommunen är därför en stor utmaning. Kommunen ska verka för att skapa förutsättningar för fler att etablera sig på bostadsmarknaden genom ett ökat utbud av hyresrätter. En rörlighet på bostadsmarknaden bör därför främjas.

Det finns flera utmaningar med att ge en tydlig bild av ungdomars bostadssituation i Ängelholm på grund av stora mörkertal. Bland annat beror det på att unga vuxna är en rörlig grupp individer som inte alltid är bosatta där de är folkbokförda.

En undersökning av Ängelholmshems register på antal sökande visar antalet anmälda i bostadskö efter åldersfördelning. (Källa: Ängelholmshems register över anmälda i bostadskön och Kolada.)

Ålder	Antal i bostadskö	Antal invånare	Uppskattad andel invånare i bostadskö
18 år	282	498	57%
19 år	301	476	63%
20 år	291	516	56%
21 år	294	482	61%
22 år	205	498	41%
23 år	145	486	30%
24 år	98	453	22%
25 år	57	430	13%
Summa	1673	3839	44%

Det går inte att utläsa hur många av de individer som står i bostadskön som idag är folkbokförda i Ängelholms kommun, vilket innebär att andelen invånare som är anmälda i bostadskön egentligen är lägre. Ängelholmshem uppskattar att de flesta individer som kommer till visningar på lägenheter har ca 700 dagar kötid och uppåt.

Skånedatabasen innehåller individstatistik och bostadssituation och tabellen visar antal individer som är folkbokförda hos sina föräldrar i ålder 18-28 år. På grund av stora bortfall är det svårt att uppskatta hur många av dessa individer som faktiskt är bosatta hos sina föräldrar. Skäl till att individer fortfarande är folkbokförda hos sina föräldrar kan vara att de har temporära boenden i studieorter eller befinner sig utomlands.

Ålder	Antal individer 18-24 år bosatta hos föräldrar	Antal individer totalt	Andel individer folkbokförda hos sina föräldrar
18 år	402	430	93%
19 år	404	453	89%
20 år	376	486	77%
21 år	301	498	60%
22 år	255	482	53%
23 år	191	516	37%
24 år	151	476	32%
Summa	2080	3341	62%

5.9 Medinflytande i politiken

”Att främja ungas inflytande och delaktighet i samhällslivet är ett av de övergripande målen för den svenska ungdomspolitikerna. Ungas deltagande kan ses ur två perspektiv, resursperspektivet - som utgår från att ungdomar är en resurs som kan bidra med erfarenheter och kunskaper samt medborgarperspektivet - som utgår från att unga som medborgare har rätt att vara med och delta och påverka. Båda perspektiven är viktiga.” Så inleds SKL:s rapport om Ungas delaktighet och inflytande.

Trots att Ängelholms kommun, liksom många andra kommuner, på olika sätt satsar på att få in ungdomarna i politiken upplever många ungdomar att de har svårt att hitta information vart de ska vända sig och att avståndet till politikerna är stort.

Många ungdomar säger sig sakna tid att engagera sig och pekar också på att politik tar för lång tid – man vill se att saker händer.

De ungdomar som ingår i ungdomsfullmäktige upplever att de har stor inverkan på politiken. Men de saknar att bli tillfrågade av politikerna, som en resurs

Så har andra kommuner arbetat för att stärka ungas inflytande

Myndigheten för Ungdoms- och Civilsamhällesfrågor (MUCF) har fördelat 3 miljoner kronor till sex kommuner (Botkyrka, Lund, Hörby, Skövde, Västerås och Sundsvall) under åren 2014-2016 för att ta fram strategier och metoder för att stärka ungas inflytande i den lokala demokratin. Projektet visar att det finns en mängd olika inflytandeforum och metoder för att nå ut till de ungdomar som vanligtvis inte deltar i de forum kommunerna erbjuder.

Botkyrka arbetade efter metoden Propellern som består av tre blad

Empowerment – att stärka ungas förmåga att påverka.

Länkarna – att vuxna fungerar som länkar mellan ungdomsgrupper och kommunen.

Institutionen – där kommunen arbetar internt med ett förändringsarbete för att öka ungdomars inflytande.

Idag finns en speciell webbsida på kommunens hemsida med alla frågor kopplade till ungdomar.
<http://www.botkyrka.se/Ung>

Lunds kommun arbetade med utveckla inflytandeforum anpassat för särskoleelever på högstadie- och gymnasienivå

Syftet var att bygga upp långsiktiga och hållbara strukturer för inflytande. I projektet inrymdes även ett mentorsprogram där andra unga stärkte deltagare ur målgruppen under referensgruppsmöten, t ex ungdomsting. Dessutom anpassades webbsidan och sociala media. Verksamheten drevs tillsammans med ideella sektorn och Lunds handikappidrott för att involvera ungdomar i föreningslivet. Den nya hemsidan [ungilund.se](http://www.ungilund.se) (<http://www.ungilund.se/>) finns i svensk, engelsk och talande version.

Skövde kommun arbetade med ett långsiktigt demokratiarbete mellan skolor och fritidsgårdar

Genom att implementera tidigare långsiktiga strategier arbetade man för att göra grundskolan, gymnasieskolan och fritidsgårdarna till offentliga rum och bas för ungas inflytande. Skövde har också en egen hemsida för ungdomar [ungiskovde.se](http://www.ungiskovde.se) (<http://www.ungiskovde.se/>)

Hörby kommuns projekt handlade om att ge unga på landsbygden i fyra kommuner mod och inspiration att engagera sig i den lokala demokratin

Här använde man sig av olika evenemang där unga direkt kunde engagera sig t ex sociala medieskolor för politiker och tjänstepersoner och internationella projektsamarbeten med kommuner i andra länder. Idag finns två Facebook-sidor där Hörbys ungdomar är engagerade: Hörbys ungdomsstyrelse och Ung mitt i Skåne.

Sundsvalls kommun arbetade med att öka delaktigheten för unga med funktionshinder

Målsättningen var att öka svarsfrekvensen på ungdomsenkäten Lupp och att öka deltagandet i kommunens inflytandeforum och dialogdagar.

(Lupp är en enkät framtagen av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor för att kommuner, stadsdelar eller regioner ska få kunskap om ungas situation, deras erfarenheter och synpunkter.)

Sundsvalls kommun har också satsat på en speciell hemsida för unga [ungisundsvall.se](http://www.ungisundsvall.se) (<http://www.ungisundsvall.se/var-med-paverka/>) där ungdomar lätt kan hitta allt som intresserar dem. Dessutom finns ett flertal externa länkar till Sundsvalls ungdomsråd, Dialog Sundsvall, Medborgarpanel, Synpunkt Sundsvall, Ungdomsstyrelsen samt twitterflöde om Sundsvalls kommunfullmäktige.

Västerås projekt utgick från ungas livsstilmönster

Möten ska skapas genom fysiska möten mellan unga och politiker och genom hemsidan ungdialog.com som drogs igång i januari 2016. UNIK i Västerås, som står för Ungt Nutida Inflytande i Kommunen, är tänkt skapa mångfald i dialogen genom att samla en grupp ungdomar med olika intressen och olika politiskt engagemang. Projektet drivs tillsammans med två studenter från MDH (Mälardalens Högskola), Västerås stad och Ungdomskonserter.

Sammantaget kan man konstatera att samtliga kommuner som deltog i projektet har gjort en stor satsning på sociala medier. Med tydliga, informativa hemsidor och anpassade Facebook-grupper.

6 Slutsatser

Om Ängelholm ska leva upp till epitetet Ungdomskommun behöver ett antal åtgärder långsiktigt göras för att kommunen ska leva upp till visionen fullt ut.

Motivering

Många ungdomar trivs i Ängelholm, men de saknar mötesplatser och aktiviteter - att "det händer något". Eftersom unga människor är hänvisade till allmänna kommunikationer eller cykel vill de också gärna se fler och belysta gång- och cykelvägar. Dessa tre önskemål är för ungdomarna det allra viktigaste enligt medborgardialogerna.

Inom beredningen har vi också tittat på ungas ohälsa, möjligheten till jobb och bostad och hur vi kan öka medinflytandet i kommunen. Fyra områden som beredningen anser betydelsefulla för visionen.

6.2 Beredningens rekommendationer och förslag

Beredningen har i sin rapport pekat på utmaningar och möjligheter för att stärka visionen om Ungdomskommunen. Detta är de förslag vi kommit fram till:

6.2.1 Beredningen föreslår att följande punkter finns med i planeringen för att uppnå visionen som Ungdomskommun

- Skapa fler fysiska och digitala mötesplatser inte bara i centrum utan också i tätorterna. Ungdomarna efterlyser fritidsgårdar och andra mötesplatser i kommunen. Platser där man bara "kan hänga", eller hålla på med olika aktiviteter tillsammans. Kultur & Stad, inom huvuduppdrag Samhälle, har tittat på detta och har flera spännande idéer som borde kunna följas upp.
- Möjliggör för fler aktiviteter. Dels för att få ungdomar utanför föreningslivet att själva aktivera sig på olika sätt, dels för att skapa allmänna aktiviteter i centrum och ute i tätorterna.
- Se över möjligheterna till tätare kollektivtrafik inom kommunen. Samt fler och belysta gång- och cykelvägar.
- Realisera arbetsmarknadsenhetens förslag på en gemensam lokal tillsammans med arbetsförmedlingen och Ängelholms Näringsliv för "En väg in".
- Samordna insatserna vid psykisk ohälsa och för bättre folkhälsa bland unga. Många unga människor mår dåligt av olika anledningar och i olika hög grad. Då ungdomarna inte vill känna sig utpekade skulle det underlätta om bred kompetens fanns samlad på ett ställe. Varför både placeringen och anonymiteten bör beaktas.
- Fortsätt samarbetet med den ideella sektorn för att underlätta integrationen. Frivilliginsatser tillsammans med kommunala resurser ger fantastiska resultat.
- Preciserat satsningarna på unga i den fastslagna Bostadsförsörjningsplanen för 2016-2019, istället för att tala om ekonomiskt svaga grupper. Ungdomsbostäder behövs om vi vill att unga människor ska få chansen att flytta hemifrån och ändå stanna kvar i kommunen.
- Satsa på nya digitala kanaler, exempelvis en egen attraktiv hemsida, för att intressera fler ungdomar för medinflytande och engagemang i kommunala frågor.